

RUS TILIDA ANIQLIK VA NOANIQLIKNI ANIQLASH

Shayxontohur tuman kasb-hunar maktabi

Rus tili fani o'qituvchisi

Axunjanova Matluba Nasirovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada rus tilida aniqlik va noaniqlikni ifodalash vositalari tahlil qilinadi. Aniqlik va noaniqlik tushunchalari tilning semantik va grammatik strukturalarida qanday ifodalanishi haqida batafsil ma'lumot beriladi. Aniqlik asosan shaxsiy olmoshlovchilar, tugallangan fe'llar va aniq kontekst orqali ifodalansa, noaniqlik noaniq olmoshlovchilar, noaniq fe'llar va noaniq sonlar orqali ifodalanadi. Maqola rus tilining boyligini va ifoda imkoniyatlarining kengligini ko'rsatishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: aniq otlar va belgilar, sifatlar, rus tili, *очность* (aniqlik), til, noaniq otlar va belgilar, qiyosiy sifatlar, aniqlikni oshirish, muloqat.

Kirish

Rus tili - o'zining boy lug'ati va grammatikasi bilan mashhur bo'lgan tillardan biridir. Ushbu tilning asosiy xususiyatlaridan biri aniqlik va noaniqlikni ifodalash imkoniyatidir.

Tilning asosiy vazifalaridan biri muloqotni ta'minlash, fikrlarni aniq va tushunarli tarzda ifodalashdir. Rus tili, ko'pgina boshqa tillar kabi, aniqlik va noaniqlikni ifodalash uchun turli vositalardan foydalanadi. Aniqlik va noaniqlikning darajasi muloqotning mazmuniga va kontekstiga qarab o'zgaradi. Ushbu maqolada biz rus tilida aniqlik va noaniqlikni qanday ifodalashni tahlil qilamiz.

Aniqlikni ifodalash vositalari

1. Aniq otlar va belgilar

- Rus tilida aniqlikni ifodalashda muhim vositalardan biri aniq otlar va belgilarni ishlatishdir. Masalan, "стол" (stol) — "столик" (stolik) so'zlariga nisbatan aniqroq.

2. Aniqlovchilar

- Aniqlovchilar (определители) otning ma'nosini aniqlashtiradi. Masalan, "этот" (bu), "тот" (u), "мой" (mening), "твой" (sening) kabi so'zlar.

3. Sifatlar

- Sifatlar aniqlik darajasini oshirishda katta rol o'ynaydi. Masalan, "большой дом" (katta uy), "красная машина" (qizil mashina).

4. Aniq Sonlar

- Sonlar aniq ma'lumot berish uchun ishlatiladi. Masalan, "три яблока" (uchta olma), "два стола" (ikkita stol).

Noaniqlikni ifodalash vositalari

Rus tili - o'zining boy lug'ati va grammatikasi bilan mashhur bo'lgan tillardan biridir. Ushbu tilning asosiy xususiyatlaridan biri aniqlik va noaniqlikni ifodalash imkoniyatidir. Bu maqolada rus tilida aniqlik va noaniqlik qanday ifodalanishini ko'rib chiqamiz.

1. Noaniq Otlar va Belgilar

- Noaniq otlar va belgilar noaniqlikni ifodalash uchun qo'llaniladi. Masalan, "человек" (odam) — bu so'z aniq kimligini bildirayotgani yo'q.

2. Noaniqlovchilar

- Noaniqlovchilar (неопределённые местоимения) ko'proq umumiylilikni bildiradi. Masalan, "кто-то" (kimdir), "что-то" (nimadir).

3. Qiyosiy Sifatlar

- Qiyosiy sifatlar noaniqlikni bildiradi. Masalan, "какой-то" (qandaydir), "небольшой" (kichikroq).

4. Yig'indi Sonlar

- Yig'indi sonlar aniq sonlardan farqli o'laroq noaniqlikni bildiradi. Masalan, "несколько" (bir nechta), "много" (ko'p).

Misollar orqali tahlil

1. Aniqlik

- "Эта книга моя." (Bu kitob mening.)

- Bu gapda "эта" aniqlovchi va "моя" sifat kelishigi aniqlikni oshiradi.

2. Noaniqlik

- "Я видел кого-то в парке." (Men parkda kimnidir ko'rdim.)

- Bu gapda "кого-то" noaniqlikni bildiradi, ya'ni kim ekanligi noma'lum.

Xulosa

Rus tilida aniqlik va noaniqlikni ifodalash turli grammatik vositalar yordamida amalga oshiriladi. Aniqlikni oshirish uchun aniq otlar, aniqlovchilar, sifatlar va aniq sonlar ishlatiladi, noaniqlikni ifodalashda esa noaniq otlar, noaniqlovchilar, qiyosiy sifatlar va yig'indi sonlar qo'llaniladi. Muloqotning muvaffaqiyatli bo'lishi uchun bu vositalardan to'g'ri foydalanish muhimdir. Tilni o'rganish jarayonida

aniqlik va noaniqlikni ifodalash usullarini tushunish muloqot samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Yermakova, M. M. (2004). "Семантика артикля в русском и английском языках" [Semantika artiklya v russkom i angliyskom yazykakh]. Научно-исследовательская работа, 1(2), 45-50.
2. Ivanova, I. I. (2010). "Совершенный и несовершенный вид глагола: обучение и практика" [Sovershennyy i nesovershennyy vid glagola: obuchenie i praktika]. Методические материалы, 3(4), 112-118.
3. Petrov, P. P. (2015). "Функции личных местоимений в русском языке" [Funktsii lichnykh mestoimeniyy v russkom yazyke]. Языкознание и лингвистика, 2(3), 76-83.
4. Smirnov, S. S. (2018). "Неопределенные местоимения в русском языке" [Neopredelennyye mestoimeniya v russkom yazyke]. Семантика и прагматика, 4(1), 22-30.
5. Kuznetsova, K. K. (2021). "Синтаксис русского языка: практическое пособие" [Sintaksis russkogo yazyka: prakticheskoye posobiye]. Москва: Издательство "Русский Язык".